

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.017.02.2021

Pan
dr Ryszard Prędko
Dyrektor
Bieszczadzkiego Parku Narodowego
w Ustrzykach Górnych
Ustrzyki Górne 19
38 – 713 Lutowiska

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/052 – Ochrona przeciwpożarowa w parkach narodowych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Bieszczadzki Park Narodowy w Ustrzykach Górnych, Ustrzyki Górne 19, 38 – 713 Lutowiska ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	dr Ryszard Prędko, dyrektor Parku od dnia 27 maja 2017 r. ²
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Organizacja ochrony przeciwpożarowej ekosystemów2. Planowanie i realizowanie zadań związanych z ochroną przeciwpożarową ekosystemów3. Planowanie i wykorzystywanie środków finansowych na realizację zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej ekosystemów
Okres objęty kontrolą	Od dnia 1 stycznia 2018 r. do czasu zakończenia kontroli, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontrolerzy	Stefan Gados – doradca techniczny, upoważnienie do kontroli nr LRZ/91/2021 z 29 czerwca 2021 r. Cezary Paciura – główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/92/2021 z 29 czerwca 2021 r.

(akta kontroli str. 1 - 5)

¹ Dalej: Park.

² Dalej: Dyrektor.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli⁵ ocenia, że Park w latach 2018 – 2021 (I połowa), podejmował efektywne działania zabezpieczające ekosystemy przed pożarem.

W Parku opracowano i wprowadzono uzgodnione z właściwymi komendantami powiatowymi Państwowej Straży Pożarnej dokumenty: Plan ochrony przeciwpożarowej Bieszczadzkiego Parku Narodowego oraz Sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru lasu w Bieszczadzkim Parku Narodowym. W oparciu o analizy warunków przyrodniczo-leśnych, klimatycznych oraz danych z sąsiadujących nadleśnictw, ustalono właściwą kategorię zagrożenia pożarowego lasów na terenie Parku. Wyposażenie i sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych spełniały wymagania określone przepisami w sprawie zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów. Wprowadzono stałe patrole Straży Parku w celu nadzoru nad bezpiecznym zachowaniem osób przebywających na terenach leśnych i nieleśnych, zaś wiosną i jesienią dodatkowo uruchamiano doraźne patrole mobilne. Na terenie Parku wyznaczono drogi dojazdowe pożarowe oraz zapewniono punkty czerpania wody do celów przeciwpożarowych. Przy wejściach na szlaki turystyczne i miejscach odpoczynku, rozmieszczono tablice informacyjno-ostrzegawcze zawierające zakaz używania w Parku otwartego ognia.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Organizacja ochrony przeciwpożarowej ekosystemów

Opis stanu faktycznego

1.1. W Parku opracowano dokumenty pn. Sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru lasu w Bieszczadzkim Parku Narodowym oraz Plan ochrony przeciwpożarowej Bieszczadzkiego Parku Narodowego. Dokument pn. Sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru lasu w Bieszczadzkim Parku Narodowym został uzgodniony w dniu 30 marca 2021 r. z właściwymi terytorialnie komendantami powiatowymi Państwowej Straży Pożarnej w Ustrzykach Dolnych oraz Lesku. Powyższe dokumenty zostały wprowadzone Zarządzeniem Nr 25/2021 Dyrektora z dnia 11 maja 2021 r. w sprawie wprowadzenia Planu ochrony przeciwpożarowej Bieszczadzkiego Parku Narodowego oraz sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru lasu w Bieszczadzkim Parku Narodowym. Poprzednio, tj. od 24 kwietnia 2019 r. do 11 maja 2021 r. obowiązywało Zarządzenie Nr 22 Dyrektora z dnia 24 kwietnia 2019 r. w sprawie zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów i połonin w Bieszczadzkim Parku Narodowym. Powyższe Zarządzenie Nr 22 Dyrektora wprowadzało plan zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów i połonin na terenie Parku w formie dokumentów stanowiących załączniki do niniejszego zarządzenia, tj.: 1 Instrukcja Alarmowania w przypadku powstania pożaru; 2 Wykaz leśnictw w Bieszczadzkim Parku Narodowym; 3 Plan rozmieszczenia punktów obserwacyjnych; 4 Wykaz baz sprzętu do gaszenia obszarów leśnych i nieleśnych; 5 Grafiki pełnienia dyżurów przeciwpożarowych na punktach obserwacyjnych w okresach zagrożenia pożarowego w Parku. Wcześniej, tj. od 20 marca 2013 r. do 24 kwietnia 2019 r.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej, w niniejszym wystąpieniu sformułowano ocenę opisową.

⁵ zwana też dalej: NIK.

⁶ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych, ocena częściowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

obowiązywało Zarządzenie Dyrektora Nr 30 z dnia 20 marca 2013 r. w sprawie zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów i połonin w Bieszczadzkim Parku Narodowym. Powyższe Zarządzenie Nr 30 Dyrektora wprowadzało plan postępowania w sytuacjach zagrożenia pożarowego lasów i połonin na terenie Bieszczadzkiego Parku Narodowego w formie dokumentów stanowiących załączniki do niniejszego zarządzenia, tj.: 1 Instrukcja Alarmowania w przypadku powstania pożaru; 2 Wykaz leśnictw; 3 Plan rozmieszczenia punktów obserwacyjnych; 4 Wykaz baz sprzętu do gaszenia obszarów leśnych i nieleśnych; 5 Grafiki pełnienia dyżurów przeciwpożarowych na punktach obserwacyjnych.

(akta kontroli str. 6 - 66)

1.2. Wprowadzony Zarządzeniem Nr 25/2021 Dyrektora dokument Sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru lasów w Bieszczadzkim Parku Narodowym, który obejmuje zarówno ekosystemy leśne, jak i nieleśne, po uzgodnieniach z właściwymi terytorialnie komendantami powiatowymi Państwowej Straży Pożarnej w dniu 30 marca 2021 r. zgodnie z wymogami określonymi w punkcie 4.11.3. Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu wydanej na zlecenie Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych⁷, nie wymagał aktualizacji.

(akta kontroli str. 67 - 196)

1.3. W treści wprowadzonego Zarządzeniem Nr 25/2021 Dyrektora Planu ochrony przeciwpożarowej Bieszczadzkiego Parku określono III kategorię (najniższą) zagrożenia pożarowego lasów Parku. W rozdziale 3 – Kryteria klasyfikacji obszarów leśnych do kategorii zagrożenia pożarowego lasu podano kryteria ustalenia kategorii oraz dokonano opisu sposobu jej obliczenia. Ustalenie kategorii zagrożenia pożarowego lasu dla obszaru Parku dokonano, na podstawie sumy punktów odpowiadających: a. średniej rocznej liczbie pożarów lasu w okresie ostatnich 10 lat przypadających na 10 km² powierzchni leśnej (Pp); b. udziałowi procentowemu powierzchni drzewostanów rosnących na siedliskach boru suchego, boru świeżego, boru mieszanego świeżego, boru wilgotnego, boru mieszanego wilgotnego i lasu łąkowego (Pd); c. średniej wilgotności względnej powietrza (pomiar z wysokości 0,5 m) i procentowego udziału dni z wilgotnością ściółki mniejszą od 15% o godzinie 9.00 (Pk); d. średniej liczbie mieszkańców przypadających na 0,01 km² powierzchni leśnej (Pa). Zsumowana wartość liczby punktów wyliczona w sposób określony powyżej wyniosła 11 punktów⁸. Na podstawie powyższych obliczeń Park został zaliczony do III kategorii zagrożenia pożarowego. Stwierdzono, że kategorię tę ustalono zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów⁹. Trzecią kategorię zagrożenia pożarowego Parku wstępnie określono również w dokumencie Operat Ochrony Ekosystemów Leśnych – Plan Ochrony Bieszczadzkiego Parku Narodowego. Dokument ten został opracowany na zlecenie Parku w 2010 r. przez 11-osobowy zespół specjalistów Krameko spółka z o.o. W tym dokumencie określono m.in. zagrożenia pożarowe na terenie ekosystemów (leśne i nieleśne) Parku. Kategorię III zagrożenia pożarowego Parku podano na podstawie analiz warunków przyrodniczo-leśnych, klimatycznych jak też danych z sąsiadujących z Parkiem nadleśnictw. Przy

⁷ Zarządzenie nr 81 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie wprowadzenia „Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu” w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych B.I.L.P.2020.1.7.

⁸ Zgodnie z postanowieniem § 2 ust. 5 lit. c Załącznika Nr 1 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (Dz. U. 2006 Nr 58 poz. 405), zwane dalej : rozporządzenie MŚ w sprawie zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów, jeżeli suma punktów jest równa lub mniejsza niż 15 to las zalicza się do III kategorii zagrożenia pożarowego.

⁹ Zgodnie z § 1 ust. 1 i ust. 2 oraz § 2 ust. 1 rozporządzenia MŚ w sprawie zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów.

określeniu kategorii zagrożenia pożarowego nie stosowano obliczeń według określonej metodologii.¹⁰

1.4. W Parku nie określono kategorii zagrożenia pożarowego ekosystemów nieleśnych na jego terenie z uwagi na brak stosownej metodyki i podstaw prawnych takiej kategoryzacji, natomiast wskazano w zadaniach ochronnych na lata 2016 – 2018 i na lata 2019 – 2021¹¹, że połoniny objęte są szczególnym zagrożeniem pożarowym.

(akta kontroli str. 197 - 306)

1.5. Zgodnie z rozporządzeniem MŚ w sprawie zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów, w lasach zaliczonych do III kategorii zagrożenia pożarowego obserwację terenów leśnych prowadzi się w uzasadnionych wypadkach¹². Park nie ma obowiązku prowadzenia stałej obserwacji z punktów naziemnych. W czasie wiosennym oraz jesiennym, kiedy wzrasta zagrożenie pożarowe związane z możliwością wystąpienia pożaru suchych traw uruchamiane są doraźne patrole mobilne. Patrole mobilne na bazie samochodu terenowego lub pojazdu czterokołowego quad prowadzą obserwację na głównych szlakach turystycznych oraz w miejscach, gdzie występuje realne zagrożenie pożarowe, według wcześniej przyjętego harmonogramu. System obserwacyjno-alarmowy w Parku tworzą patrole naziemne pracowników i funkcjonariuszy Straży Parku wyposażone w środki łączności¹³. Ponadto, ze względu na konieczność nadzoru nad przestrzeganiem regulaminu udostępniania Parku w celach naukowych, edukacyjnych i turystycznych oraz przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody¹⁴, w tym zakazu palenia ognisk i wyrobów tytoniowych oraz używania źródeł światła o otwartym płomieniu, patrole Straży Parku stale patrolują teren informując także o dostrzeżonych oznakach pożarów. Zgodnie z Planem ochrony przeciwpożarowej Parku¹⁵ są to patrole przeciwpożarowe naziemne organizowane w celu nadzoru nad bezpiecznym zachowaniem osób przebywających na terenach leśnych i nieleśnych¹⁶. Potencjalne oznaki pożarów dostrzeżone w trakcie codziennych obowiązków sygnalizują również pracownicy terenowi poszczególnych leśnictw i inni pracownicy Parku. Sygnały o potencjalnych pożarach są również przekazywane od patroli Straży Granicznej¹⁷ oraz od turystów wędrujących po szlakach pieszych.

(akta kontroli str. 307 - 314)

1.6. Park znajduje się w III (najniższej) kategorii zagrożenia pożarowego. Z uwagi na to nie ma obowiązku prowadzenia stałej obserwacji z punktów naziemnych lub lotniczych¹⁸. Aktualnie obowiązujący¹⁹ wprowadzony zarządzeniem Dyrektora Nr 25/2021 Plan ochrony przeciwpożarowej Parku oraz dokument Sposoby

¹⁰ W 2010 r. Park nie posiadał obowiązku określenia kategoryzacji zagrożenia pożarowego ekosystemów na jego terenie. Obowiązek taki został nałożony na Park Zarządzeniem Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie zadań ochronnych dla Bieszczadzkiego Parku Narodowego (Dz. Urz. Ministra Środowiska z 2018 r. poz. 69). Ustalono wtedy załączniku nr 2 litera E pkt 46 : opracowanie Planu ochrony przeciwpożarowej dla terenu Parku w latach 2019 do 2021. Zgodnie z wymogami, Plan Ochrony Przeciwpożarowej musi zawierać kategorię zagrożenia pożarowego lasu.

¹¹ Załącznik nr 1 do Planu ochrony Parku.

¹² Zgodnie z § 6 rozporządzenia MŚ w sprawie zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów.

¹³ Zgodnie z Planem ochrony przeciwpożarowej Parku str. 48 oraz zgodnie z zatwierdzonymi Sposobami postępowania na wypadek powstania pożaru lasu (Zarządzenie Dyrektora z dnia 11 maja 2021 r. w sprawie wprowadzenia Planu ochrony przeciwpożarowej Parku oraz sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru lasu w Parku).

¹⁴ Dz. U.2021 r. poz. 1098 ze zm.

¹⁵ Zapis na str. 48 Planu ochrony przeciwpożarowej Parku.

¹⁶ Według Planów patroli Straży Parku na lata 2018 – 2021.

¹⁷ Trzy Placówki Straży Granicznej znajdują się na terenie Parku.

¹⁸ Zgodnie z § 4 ust. 1 oraz § 6 rozporządzenia MŚ w sprawie zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów oraz dokumentu Sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru lasu na terenie Parku (str. 14).

¹⁹ Wprowadzony zarządzeniem nr 25/2021 Dyrektora z dnia 11 maja 2021 r.

postępowania na wypadek powstania pożaru lasu w Bieszczadzkim Parku Narodowym nie zawierają w swojej treści zapisów o ustanowieniu punktów obserwacyjnych. Wcześniej obowiązywały²⁰ Plany zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów i połonin na terenie Parku. Dokumenty te w załączniku nr 3 określały w swojej treści 4 punkty obserwacyjne uruchamiane w wypadku zagrożenia pożarowego w Parku. Znajdowały się one w następujących miejscach: 1. Połonina Wetlińska, 2. Połonina Caryńska, 3. Tarnica 4, Połonina Bukowska. Powyżej określone punkty obserwacyjne mimo, że nie były dla Parku wymagane przepisami prawa, zostały ustanowione z uwagi na fakt, iż w przypadku zaistnienia pożaru z tych miejsc była dogodna możliwość obserwacji terenu na daleką odległość ze wszystkich stron bez dodatkowego wyposażenia. Ustanowienie tych punktów obserwacyjnych miało miejsce w czasie, gdy dla Parku nie było jeszcze określonej kategorii zagrożenia pożarowego lasów i wyznaczono je na zasadzie zwiększenia ochrony przeciwpożarowej ekosystemów Parku. Ustanawiając²¹ punkty obserwacyjne Park działał na zasadzie własnej inicjatywy, mając na względzie poprawę stanu ochrony przeciwpożarowej ekosystemu. Punkty te nie były punktami obserwacyjnymi funkcjonującymi w myśl art. 5 ust. 1 oraz ust. 2 rozporządzenia MŚ w sprawie zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów. Po określeniu dla Parku III kategorii zagrożenia pożarowego lasu zgodnie z obowiązującym prawem ustanowienie punktów obserwacyjnych stało się bezzasadne.

(akta kontroli str. 315)

1.7. Park znajduje się w III kategorii zagrożenia pożarowego w związku z powyższym nie ma obowiązku prowadzenia stałej obserwacji z punktów naziemnych lub lotniczych²². Zgodnie z zapisami określonymi na str. 4 w obowiązującym dokumencie Sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru lasu w Bieszczadzkim Parku Narodowym²³, Park nie ma obowiązku prowadzenia stałej obserwacji z punktów naziemnych. W czasie wiosennym oraz jesiennym, kiedy wzrasta zagrożenie pożarowe związane z możliwością wystąpienia pożaru suchych traw uruchamiane są doraźne patrole mobilne. Patrole mobilne na bazie samochodu terenowego lub pojazdu czterokołowego quad prowadzą obserwację na głównych szlakach turystycznych oraz w miejscach, gdzie występuje realne zagrożenie pożarowe, według wcześniej przyjętego harmonogramu.²⁴

(akta kontroli str. 316)

1.8. Patrole przeciwpożarowe są pełnione w formie mobilnych patroli funkcjonariuszy Straży Parku. Funkcjonariusze Straży Parku mają stałą łączność za pomocą telefonów służbowych. Patrole mobilne na bazie samochodu terenowego są wyposażone w dwie gaśnice. Podręczny sprzęt do gaszenia pożarów w zarodku w formie tłumic w specjalnych 5 skrzyniach jest rozlokowany na połoninach w następujących miejscach: 1. Połonina Caryńska obwód ochronny Caryńskie, 2. Połonina Wetlińska obwód ochronny Osada, 3. Dział obwód ochronny Moczarnie, 4. Tarnica obwód ochronny Tarnica, 5. Rozsypaniec obwód ochronny Tarnica.

²⁰ Wprowadzone zarządzeniem Nr 22 Dyrektora z dnia 24 kwietnia 2019 r. w sprawie zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów i połonin w Bieszczadzkim Parku Narodowym oraz zarządzeniem Nr 30 Dyrektora z dnia 20 marca 2013 r. w sprawie postępowania w sytuacji zagrożenia pożarowego lasów i połonin w Bieszczadzkim Parku Narodowym.

²¹ We wprowadzonym zarządzeniem nr 22 Dyrektor z dnia 24 kwietnia 2019 r. Planie zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów i połonin na terenie Bieszczadzkiego Parku Narodowego.

²² Zgodnie z postanowieniem § 4 ust. 1 oraz § 6 rozporządzenia MŚ w sprawie zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów.

²³ Wprowadzonym Zarządzeniem Nr 25 Dyrektora z dnia 11 maja 2021 r. w sprawie wprowadzenia Planu ochrony przeciwpożarowej Bieszczadzkiego Parku Narodowego oraz Sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru lasu w Bieszczadzkim Parku Narodowym.

²⁴ Ustalono, że Harmonogramy i Plan Pracy Funkcjonariuszy Straży Parku mają zaplanowane patrole mobilne na trasach turystycznych i w miejscach gdzie występuje realne zagrożenie pożarowe, szczególnie w okresach wiosennym i jesiennym gdy wzrasta zagrożenie pożarowe w miejscach istnienia suchych traw.

W każdej ze skrzyń jest umieszczonych po 30 tłumic przeznaczonych do gaszenia suchych traw, zarośli i zakrzaczeń na terenie piętra roślinnego połonin Parku. Patrole Straży Parku, które pełnią również funkcje patroli przeciwpożarowych zostały udokumentowane w miesięcznych harmonogramach, planach patroli funkcjonariuszy Straży Parku. Pracę patroli przeciwpożarowych nie dokumentowano²⁵ w formie książki meldunkowej

(akta kontroli str. 317 - 352)

1.9. W Parku nie utworzono punktu alarmowo-dyspozycyjnego²⁶.

1.10. Park posiada III kategorię zagrożenia przeciwpożarowego, w związku z tym nie utworzono w nim systemu obserwacyjno-alarmowego.²⁷

1.11. W Parku zastosowano następujące rozwiązania w celu zabezpieczenia terenu Parku przed pożarem :

- przeprowadzane są patrole, które są stałą formą pracy służby pracowników w terenie, w tym prowadzony jest stały nadzór Straży Parku i pracowników Służby Parku (obsada leśnictw) nad przestrzeganiem regulaminu udostępniania obszaru Parku w obrębie szlaków turystycznych i udostępnianych obiektów (zakaz palenia ognisk i używania otwartego ognia poza miejscami wyznaczonymi przez Dyrektora),
- opracowano Plan ochrony przeciwpożarowej Parku oraz Sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru lasu w Parku,
- opracowano Plan zabezpieczenia pożarowego lasów i połonin w Parku,
- wydano i wdrożono zarządzenia odnośnie ochrony przeciwpożarowej: zarządzenie Nr 22 Dyrektora Parku z dnia 24 kwietnia 2019 r. w sprawie zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów i połonin w Parku, zarządzenie Nr 20/2020 Dyrektora w związku z potencjalnym zagrożeniem pożarowym z dnia 20 kwietnia 2020 r., zarządzenie Nr 25/2021 Dyrektora z dnia 11 maja 2021 r. w sprawie wprowadzenia Planu ochrony przeciwpożarowej Parku oraz Sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru lasu w Parku,
- wyposażono służby Parku w sprzęt do gaszenia pożarów w partiach połoninowych (schowki sprzętu zlokalizowane w pobliżu miejsc o największym zagrożeniu),
- zakupiono gumowe tłumice, hydronetki, pilarki, kosy spalinowe, szpadle, wykonano oznakowanie do celów przeciwpożarowych,
- okresowo wykonywano przeglądy i konserwacje gaśnic,
- aktualizowano instrukcje pożarowe budynków administrowanych przez Park,
- organizowano szkolenia z zakresu przeciwpożarowego²⁸,
- dokonywano konserwacji instalacji przeciwpożarowej,
- wykaszano teren wokół obiektów małej infrastruktury drewnianej oraz budynków,
- wykaszano lub wypasano około 1200 hektarów łąk i pastwisk rocznie ograniczając w ten sposób nagromadzenie łatwopalnej biomasy,
- utrzymywano w drożności drogi dojazdowe spełniające funkcje przeciwpożarowe poprzez prace remontowe (dolina Górnego Sanu) i usuwano drzewa zagrażające obaleniem (droga na Rozsypaniec),

²⁵ Park posiada III kategorię zagrożenia przeciwpożarowego. Zgodnie z postanowieniem § 5 pkt 2 w związku z § 4 ust 1 rozporządzenia MŚ w sprawie zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów, naziemne patrole Parku nie miały obowiązku dokumentowania ich pracy.

²⁶ Park posiada III kategorię zagrożenia przeciwpożarowego i w związku z tym nie ma obowiązku utworzenia punktu alarmowo-dyspozycyjnego.

²⁷ Zgodnie z postanowieniem § 4 ust. 1 rozporządzenia MŚ w sprawie zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów, w lasach zaliczonych do III kategorii zagrożenia przeciwpożarowego nie jest wymagane utworzenie systemu obserwacyjno-alarmowego, tj. prowadzenie obserwacji mającej na celu wczesne wykrycie pożaru, zawiadomienie o jego powstaniu, a także podjęcie działań ratowniczych.

²⁸ Zagadnienia przeprowadzonych przez Park szkoleń odnośnie tematyki pożarowej zostały opisane w dalszej treści wystąpienia.

- prowadzono działania profilaktyczno-edukacyjne poprzez informacje o zagrożeniu pożarowym w mediach społecznościowych i na stronie Parku, publikowano informacje o zakazie używania otwartego ognia w regulaminie udostępniania turystycznego Parku,
- przy wejściach na szlaki turystyczne i miejscach odpoczynku rozmieszczono tablice informacyjno-ostrzegawcze w formie piktogramów informujące o zakazach używania w parku otwartego ognia, w tym palenia ognisk i tytoniu.

(akta kontroli str. 353)

1.12. W Parku wyznaczono drogi dojazdowe pożarowe. Wyznaczono 9 dojazdów pożarowych o łącznej długości 81,3 km (z tego 39,3 km drogi wojewódzkie i powiatowe oraz 42 km drogi leśne). Na terenie Parku znajdują się drogi dojazdowe pożarowe: wojewódzkie (w zarządzie samorządu województwa), powiatowe (w zarządzie samorządu powiatowego) oraz drogi leśne na obszarze Parku będące w jego zarządzie. W trakcie kontroli poddano oględzinom 5 dróg dojazdowych pożarowych na obszarze Parku. W wyniku oględzin ustalono, że każda z dróg poddanych oględzinom była odpowiednio oznakowana, tj. tablica na słupku z napisem dojazd pożarowy. Drogi były przejezdne na całej długości. Stan nawierzchni był dobry lub z niewielkimi ubytkami. Pobocza były wykoszone i odkrzewione. Wyznaczone drogi dojazdowe pożarowe wojewódzkie i powiatowe spełniają wymogi określone w § 7 ust. 2 pkt 1 – 4 rozporządzenia MŚ w sprawie zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów. Wyznaczone przez Park drogi dojazdowe pożarowe leśne wykorzystywane, jako dojazdy pożarowe spełniają wymogi określone w § 7 ust.1 rozporządzenia MŚ w sprawie zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów. Znajdujące się na obszarze Parku drogi dojazdowe pożarowe leśne i punkty czerpania wody²⁹ nie są obiektami budowlanymi w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane³⁰ i wymóg przeprowadzania przeglądów okresowych³¹ich nie dotyczył.

(akta kontroli str. 354)

1.13. W Parku zapewniono 5 punktów czerpania wody do celów przeciwpożarowych, w tym dla ekosystemów nieleśnych. Ich wykaz i lokalizację zawiera na str. 15 dokument Sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru lasu w Bieszczadzkim Parku Narodowym. W wyniku oględzin 3 z nich ustalono, że były oznaczone i utrzymywane w odpowiednim stanie. Poddane oględzinom wyznaczone punkty czerpania wody do celów przeciwpożarowych były oznakowane, dojazd do nich odbywał się bez utrudnień oraz były dostępne, istniała możliwość bezpośredniego dojazdu pojazdem do lustra wody.

(akta kontroli str. 355 - 356)

1.14. Przy wejściach na teren Parku (na szlaki turystyczne) ustawiono 7 tablic informacyjno-ostrzegawczych dotyczących zabezpieczenia przeciwpożarowego. Ich lokalizacja została określona na str. 20 dokumentu Sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru w Bieszczadzkim Parku Narodowym, który uzgodniono z właściwymi miejscowo komendantami powiatowymi Państwowej Straży Pożarnej³². W wyniku oględzin 3 z nich stwierdzono, że ustawiono je w sposób widoczny i były czytelne. Tablice te posiadały m.in. piktogramy palącego się lasu oraz stylizowane palące drzewko, które jest symbolem stosowanym we wszystkich materiałach informacyjno-edukacyjnych dotyczących ochrony przeciwpożarowej. Zamieszczone tam zostały również ogólnie przyjęte numery alarmowe jak i dane

²⁹ Na terenie Parku.

³⁰ Dz. U. z 2020 r. poz.1333.

³¹ Określony w art. 62 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane.

³² Komendantami Państwowej Straży Pożarnej w Ustrzykach Górnych i Lesku.

teleadresowe Parku w celu szybkiego wykrycia i zgłoszenia potencjalnego zagrożenia pożarowego na terenie Parku.

(akta kontroli str. 357)

1.15. W Parku wzdłuż obiektów mogących stanowić zagrożenie pożarowe dla lasów nie wykonano (i nie utrzymywano) pasów przeciwpożarowych. Park posiada III kategorię zagrożenia pożarowego. Zgodnie z § 38 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów³³, obowiązek wykonywania i utrzymywania pasów przeciwpożarowych nie dotyczy lasów zaliczanych do III kategorii zagrożenia pożarowego.

(akta kontroli str. 358)

1.16. Poza wyżej wymienionymi czynnościami podejmowano inne działania w celu zabezpieczenia Parku przed pożarem tj. w ramach wieloletniej współpracy w 2001 r. została zawarta umowa pomiędzy Parkiem, a Ochotniczą Strażą Pożarną w Ustrzykach Górnych na użyczenie:

- garażu przy dyrekcji na samochód bojowy,
- pomieszczenia magazynowego w budynku dyrekcji Parku,
- pokoju biurowego w budynku dyrekcji Parku,
- sprzętu przeciwpożarowego.

W 2014 r. Ochotnicza Straż Pożarna w Ustrzykach Górnych zwróciła się z prośbą o dofinansowanie zakupu fabrycznie nowego lekkiego samochodu pożarniczego dla jednostki. Park dofinansował ten zakup kwotą 11.000 zł. Pięciu członków Ochotniczej Straży Pożarnej w Ustrzykach Górnych to również pracownicy Parku.

(akta kontroli str. 359 - 362)

1.17. Park dysponował następującym sprzętem³⁴ do działań ratowniczo-gaśniczych oraz utrzymywania łączności: 155 tłumic, 10 hydronetek, 10 gaśnic, 10 siekier, 10 łopat, 3 pilarki, 3 kosy spalinowe, 1 pług. Ponadto Park dysponował 39 komórkami służbowymi do utrzymywania łączności w zakresie działań ratowniczo-gaśniczych. Oprócz tego do celów pożarowych w razie potrzeby Park może wykorzystać: 2 samochody terenowe Mitsubishi L200, 2 quady Yamaha Grizzly.

(akta kontroli str. 363)

1.18. Na terenie Parku zorganizowano jedną bazę sprzętu do gaszenia pożarów³⁵. Zlokalizowano ją w siedzibie Parku w Ustrzykach Górnych.³⁶

Liczba baz sprzętu do gaszenia pożarów na terenie Parku jest zgodna z przepisami w sprawie zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów. Zgodnie z postanowieniem §11 ust 1 rozporządzenia MŚ w sprawie zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów, na każde 10.000 hektarów lasu lub dla nadleśnictwa albo parku narodowego organizuje się, co najmniej jedną bazę sprzętu do gaszenia pożarów lasu³⁷.

(akta kontroli str. 364)

1.19. Ustalono, że wyposażenie przez Park bazy sprzętu do gaszenia pożaru w odpowiedni sprzęt spełniało wymagania określone przepisami w sprawie zasad

³³ Dz. U. 2010 r. Nr 109 poz. 719 ze zm.

³⁴ Dotyczy sprzętu umiejscowionego w budynku dyrekcji.

³⁵ Od 2021 r., tj. wprowadzenie w życie Planu ochrony przeciwpożarowej Parku funkcjonuje jedna baza sprzętu przeciwpożarowego. Od 2018 r. do 2021 r. funkcjonowała jedna baza sprzętu przeciwpożarowego oraz 5 miejsc gromadzenia sprzętu przeciwpożarowego tj.: Moczarne, leśniczówka w Zatwarnicy, Dwernik, leśniczówka Ustrzyki Górne, Lutowska.

³⁶ Zostało to uwzględnione w dokumencie Sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru lasu w Bieszczadzkim Parku Narodowym na str. 19.

³⁷ W tym przypadku użycie spójnika „lub” oznacza, że dla Parku wystarczająca jest organizacja, co najmniej jednej bazy sprzętu do gaszenia pożarów lasów.

zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów³⁸. W wyniku oględzin bazy sprzętu do gaszenia pożaru³⁹ Parku ustalono, że znajdował się w niej następujący sprzęt: 10 gaśnic proszkowych z ważną legalizacją do kwietnia 2022 r., 63 tłumice przeciwpożarowe z aluminiowymi trzonkami, 10 hydronetek wodnych, 1 pług do wyorywania pasów przeciwpożarowych, 3 kosi spalinowe, 3 pilarki, 10 siekier, 10 łopat, 50 tłumic z drewnianymi trzonkami. W wyniku porównania na podstawie ewidencji księgowej wyposażenia w sprzęt do gaszenia pożarów w 2018 r. i w 2021 r. ustalono, że w 2018 r. Park posiadał na wyposażeniu m.in. następujący sprzęt do gaszenia pożarów: 10 hydronetek wodnych, 49 gaśnic proszkowych, 10 gaśnic śniegowych, 41 gaśnic pianowych, 1 pług do wyorywania pasów przeciwpożarowych, 2 pilarki spalinowe, 2 kosi spalinowe, 223 tłumice przeciwpożarowe, 28 łopat, 26 siekier. W 2021 r. Park posiadał na wyposażeniu⁴⁰ m.in. 12 hydronetek wodnych, 49 gaśnic proszkowych, 10 gaśnic śniegowych, 41 gaśnic pianowych, 1 pług do wyorywania pasów przeciwpożarowych, 5 pilarek spalinowych, 4 kosi spalinowe, 223 tłumice przeciwpożarowe, 28 łopat, 26 siekier.

(akta kontroli str. 365 - 376)

1.20. W okresie od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2020 r. Państwowa Straż Pożarna nie przeprowadzała w Parku kontroli w zakresie ochrony przeciwpożarowej ekosystemów.

(akta kontroli str. 377)

1.21. W okresie od 1 stycznia 2018r. do 30 czerwca 2020r. Ministerstwo nie przeprowadziło w parku kontroli w zakresie ochrony przeciwpożarowej ekosystemów.

(akta kontroli str. 378)

1.22. W okresie od 2018 r. do 30 czerwca 2021 r. na terenie ekosystemów leśnych i nieleśnych Parku odnotowano 2 pożary. W 2018 r. odnotowano pożar pojedynczego drzewa w zadrzewieniu przydrożnym na terenie ekosystemu nieleśnego o powierzchni mniejszej niż 0,01 hektara. W 2019 r. odnotowano pożar ściółkowy (powierzchniowy) w ekosystemie leśnym przy pomiarze szacunkowej powierzchni 1,5 hektara. Rzeczywiście pomierzona powierzchnia drzewostanu z wypaloną ściółką była trzykrotnie mniejsza, tj. 0,58 hektara⁴¹. W przypadku pożaru z 2018 r. nie ustalono przyczyny i sprawcy pożaru. W przypadku pożaru z 2019 r. ustalono, jako przyczynę przypadkowe zaproszenie ognia przez zbieracza runa leśnego. Nie określono wartości strat z tego tytułu, ponieważ w obu pożarach nie doszło do znaczących uszkodzeń w ekosystemach i nie odnotowano znaczących strat przyrodniczych czy ekonomicznych. W przypadku pożaru z 2019 r. spaleni uległa jedynie częściowo ściółka wraz z leżaniną oraz częściowo 3 egzemplarze posuszu stojącego. W przypadku pożaru z 2018 r. uszkodzeniu uległo jedno zamierające drzewo⁴². W ramach wniosków będących wynikiem analizy przeprowadzonej po pożarze w 2018 r. w celu usprawnienia ochrony przeciwpożarowej w Parku utworzono schowki i wyposażono je w podręczny sprzęt gaśniczy. Schowki te rozlokowano w najbardziej narażonych pożarowo obszarach Parku.⁴³

³⁸ Zgodnie z § 11 ust. 2 pkt.3 rozporządzenia MŚ w sprawie zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów.

³⁹ Zlokalizowanej w budynku magazynowym znajdującym się w sąsiedztwie budynku dyrekcji Parku w Ustrzykach Górnych.

⁴⁰ Według ewidencji księgowej.

⁴¹ Dokument odniesienia : Arkusz ewidencyjny pożaru lasów /połonin nr 1 Bieszczadzki Park Narodowy i Plan przeciwpożarowy Bieszczadzkiego Parku Narodowego.

⁴² Dokument odniesienia : Arkusz ewidencyjny pożaru lasów i połonin nr 1 Bieszczadzki Park Narodowy wraz z załączoną notatką informacyjną o zdarzeniu.

⁴³ Schowki zostały umiejscowione w następujących lokalizacjach : Połonina Caryńska, Połonina Wetlińska, Dział, Tarnica, Rozsypaniec.

(akta kontroli str. 379 - 390)

1.23. W ramach współpracy z jednostkami organizacyjnymi Lasów Państwowych w zakresie ochrony przeciwpożarowej zastępca Dyrektora Parku w 2020 r. przekazywał do sekretariatu Nadleśnictwa Stuposiany informacje o dostrzeżonych oznakach pożaru. Podejrzanie powstania pożaru miało miejsce w pobliżu góry Czereszka⁴⁴. W przypadku Nadleśnictwa Stuposiany Park używa swoich terenów łąkowych w celu wykonania koszeń zabezpieczających przyległe do terenu Parku drzewostany świerkowe. Park udostępnia również w drodze porozumienia drogi leśne do zrywki drewna i akcji przeciwpożarowych znajdujące się na terenie Leśnictwa Tarnawa. Efektem tej współpracy była lepsza ochrona przeciwpożarowa najbliższych terenów przygranicznych Parku i terenu otuliny.

(akta kontroli str. 391 - 404)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie NIK Park prawidłowo zorganizował ochronę przeciwpożarową ekosystemów. Na pozytywną ocenę Parku w tym obszarze zasługuje opracowanie dokumentów: Plan Ochrony Przeciwpożarowej Bieszczadzkiego Parku Narodowego oraz Sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru lasu w Bieszczadzkim Parku Narodowym. Ustalono kategorię zagrożenia pożarowego lasów na terenie Parku oraz zabezpieczono teren Parku przed pożarem. Utworzono i odpowiednio wyposażono bazę sprzętu przeciwpożarowego. W Parku zapewniono punkty czerpania wody do celów pożarowych, które były dostępne i zostały odpowiednio oznakowane a dojazd do nich odbywał się bez utrudnień. Park wyznaczył dojazdy pożarowe w tym do ekosystemów nieleśnych. Drogi te zostały odpowiednio oznakowane, stan ich nawierzchni był dobry a pobocza zostały wykoszone i odkrzaczane.

OBSZAR

2. Planowanie i realizowanie zadań związanych z ochroną przeciwpożarową ekosystemów

Opis stanu
faktycznego

2.1. – 2.3. Minister Środowiska⁴⁵ ustanowił zadania ochronne dla Parku na lata 2016 – 2018⁴⁶ oraz na lata 2019 – 2021⁴⁷.

Zadania ochronne obejmowały m.in. identyfikację, ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz wskazanie sposobów eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, a także opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Do istniejących zagrożeń wewnętrznych Minister zaliczył pożary połonin. Sposobem na eliminację lub ograniczenie tego zagrożenia miał być nadzór nad przestrzeganiem regulaminu udostępniania obszarów Parku, a także doposażenie służb w sprzęt do gaszenia pożaru w górach (umiejscowienie sprzętu w pobliżu miejsc o największym zagrożeniu).

Do innych sposobów ochrony czynnej ekosystemów, według specyfiki Parku, Minister zaliczył opracowanie planu ochrony przeciwpożarowej.

⁴⁴ Wicedyrektor Parku otrzymał informację zwrotną, że sytuacja ta jest znana nadleśnictwu oraz, że w tym miejscu dokonuje się kontrolowanego wypału odpadów pożrebowych.

⁴⁵ Dalej: Minister.

⁴⁶ Zarządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 lutego 2016 r. w sprawie zadań ochronnych na lata 2016 – 2018, zwane dalej: zarządzeniem w sprawie zadań ochronnych na lata 2016 – 2018.

⁴⁷ Zarządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie zadań ochronnych na lata 2019 – 2021, zwane dalej: zarządzeniem w sprawie zadań ochronnych na lata 2019 – 2021.

Zadania związane z ochroną p.poż. ujęto w rocznych zadaniach rzeczowych Parku na lata 2018 – 2021.

(akta kontroli str. 405 - 474, 604 - 629)

W latach 2018 – 2021 obowiązywały cztery zarządzenia Dyrektora w sprawie udostępniania Parku w celach naukowych, edukacyjnych i turystycznych⁴⁸.

W zarządzeniach tych Dyrektor zabronił palenia ognisk i wyrobów tytoniowych oraz używania źródeł światła o otwartym płomieniu, z wyjątkiem miejsc do tego wyznaczonych i odpowiednio przygotowanych, tj. palenisk⁴⁹ i wiat ogniskowych⁵⁰. Dyrektor wprowadził też regulamin korzystania z wiat ogniskowych.

(akta kontroli str. 475 - 561)

Od 1 stycznia 2021 w Parku funkcjonowało samodzielne stanowisko do spraw obrony i p.poż do zadań, którego należało prowadzenie spraw z w zakresie ochrony przeciwpożarowej, przygotowywanie planów ochrony przeciwpożarowej, bieżąca kontrola i aktualizacja ważności atestów urządzeń przeciwpożarowych, współpraca z ochotniczą i państwową strażą pożarną, organizowanie okresowych szkoleń przeciwpożarowych, uczestnictwo w komisyjnych przeglądach zabezpieczeń przeciwpożarowych, opracowywanie pisemnych wniosków i nadzór nad wykonywaniem zaleceń Dyrektora w celu usunięcia nieprawidłowości.

Wcześniej zadania p.poż. realizował pracownik zatrudniony na samodzielnym stanowisku ds. obrony. Do jego obowiązków należało m.in. przygotowywanie i przechowywanie zatwierdzonych planów ochrony przeciwpożarowej, kontrola stopnia przesuszenia ściółki leśnej i traworośli połoninowych, kontrola i aktualizacja ważności atestów urządzeń przeciwpożarowych, współpraca z ochotniczą i państwową strażą pożarną oraz kierownikami komórek organizacyjnych Parku.

(akta kontroli str. 562 - 603)

Do zadań funkcjonariuszy z Posterunku Straży Parku należało m.in. prowadzenie działań profilaktycznych mających na celu ograniczenie wykroczeń w zakresie ochrony przyrody i mienia Parku, a także współpraca z sąsiadującymi strażami leśnymi, służbami terenowymi Parku, innymi instytucjami i organizacjami oraz zwalczanie przestępstw i wykroczeń w zakresie ochrony przyrody.

W okresie objętym kontrolą funkcjonariusze Straży Parku pełnili patrole naziemne. W 2018 r. robili to poprzez: 368 godz., w 2019 r. – 264 godz., w 2020 r. – 280 godz. i przez 136 godz. w I połowie 2021 r. Sposób przeprowadzania patroli naziemnych przedstawiono w pkt 1.5. wystąpienia pokontrolnego.

Zarządzeniem z 20 kwietnia 2020 r. Dyrektor nakazał służbom wzmocnienie patrolowania przeciwpożarowego Parku ze szczególnym uwzględnieniem przesuszonych południowych stoków połonin oraz nakazał sprawdzenie funkcjonowania wszystkich słupów informacyjnych z zamieszczonymi piktogramami dotyczącymi elementów prewencji przeciwpożarowej.

Harmonogram przejść patrolowych ustalali na bieżąco nadleśniczy terenowi, a do przyjmowania meldunków o podejrzeniu powstania zarzewia ognia od komendantów Placówek Straży Granicznej w Ustrzykach Górnych, Stuposianach i Wetlinie

⁴⁸ Zarządzenia Dyrektora Nr 1/2018 z dnia 2 stycznia 2018 r., Nr 1/2019 z 2 stycznia 2019 r., Nr 1/2020 z 2 stycznia 2020 i Nr 1/2021 z dnia 4 stycznia 2021 r. w sprawie udostępniania Bieszczadzkiego Parku Narodowego w celach naukowych, edukacyjnych i turystycznych.

⁴⁹ Przy obiektach: Zachowawczej Hodowli Konia Huculskiego i przy Terenowej Stacji Edukacji Ekologicznej w Wołosatym, w Tarnawie Niżnej na polu biwakowym, w Ustrzykach Górnych – „Biały-Noclegi Terebowiec” oraz na Kempingu „Górna Wetlinka”.

⁵⁰ Przy Terenowej Stacji Edukacji Ekologicznej w Suchych Rzekach, w Ustrzykach Górnych (wejście na szlak na Połoninę Caryńską) i w dolinie Trebowca, na polu namiotowym w Berezkach oraz przy Stolicy Konia Huculskiego w Tarnawie Niżnej i Wołosatym.

zobowiązany został komendant Straży Parku. Wzmocniono też przekaz medialny na portalu społecznościowym Parku, odnośnie zagrożenia pożarowego.

(akta kontroli str. 562 - 601, 630 - 639)

W latach 2018 – 2021 zaplanowano i porządkowano tereny wzdłuż obiektów mogących stanowić zagrożenie p.poż. na obszarze Parku. Odbywało się to przez koszenie, odkrzaczanie i porządkowanie terenu. W 2018 r. uporządkowano w ten sposób 23,73 ha, w 2019 r. – 16,46 ha, tj. mniej o 11,09 ha niż zaplanowano, natomiast w 2020 r. – 32,70 ha (mniej o 0,97 ha niż planowano). W I półroczu 2021 r. uporządkowano 11,21 ha terenu wzdłuż obiektów mogących stanowić zagrożenie pożarowe, co stanowiło 28,9% terenu zaplanowanego do uporządkowania.

Na obszarze Parku utrzymywano przejezdność dojazdów pożarowych poprzez usuwanie drzew niebezpiecznych z bezpośredniego otoczenia dróg, szlaków turystycznych i ścieżek przyrodniczych. W latach 2018 – 2019 zaplanowano i utrzymano w ten sposób odpowiednio przejezdność 17,4 km, a w 2020 r. – 18,55 km dojazdów pożarowych. W I półroczu br. poprawiono przejezdności 6,7 km dojazdów przeciwpożarowych, co stanowiło 38,5% zaplanowanego utrzymania dojazdów (pkt 1.12. wystąpienia pokontrolnego).

(akta kontroli str. 630 - 639)

Zastępca Dyrektora Przemysław Wasiak wyjaśnił, iż zabiegi związane z koszeniem, odkrzaczaniem i porządkowaniem wykonywano kilkakrotnie na zaplanowanych terenach, ale zdarzały się przypadki, że wykonywano je na mniejszych powierzchniach (brak potrzeb).

(akta kontroli str. 630 - 639)

W I półroczu 2021 r. zaplanowano i zrealizowano utrzymanie pięciu punktów czerpania wody (pkt 1.13. wystąpienia pokontrolnego).

W okresie objętym kontrolą Park zaplanował i przeprowadzał konserwacje, naprawy i przeglądy sprzętu do gaszenia pożarów. W latach 2018 – 2020 przeprowadził rocznie po 95, a w I półroczu 2021 – 102 konserwacje i przeglądy tego sprzętu.

W 2018 i 2021 roku Park zaplanował zakup sprzętu do gaszenia pożarów. W 2018 r. kupiono 100 szt. gumowych tłumnic do gaszenia pożaru oraz zamówiono pięć drewnianych schowków do ich przechowywania na połoninach.

W 2021 r. kupiono dwie hydronetki, trzy pilarki i dwie kosy spalinowe, materiały eksploatacyjne (oleje) oraz 10 szpadli. Zakupu dokonano po przeglądzie sprzętu przeciwpożarowego przeprowadzonego na zlecenie Dyrektora przez nadleśniczych i po ocenie dostępności oraz stanu przygotowania do ewentualnej akcji gaśniczej.

W informacji zbiorczej sporządzonej 20 maja 2020 r. nadleśniczy (w oparciu o pisemne notatki⁵¹, zapisy w książkach służbowych oraz na podstawie ustnych informacji) stwierdzili, iż leśnicy zwrócili uwagę na niewystarczające wyposażenie związane z patrolowaniem p.poż. terenu Parku, szybkim dojazdem do miejsc potencjalnie narażonych na pożary (połoniny), a także na uzupełnienie i wymianienie zużytego sprzętu przeciwpożarowego. Dotyczyło to zwłaszcza pilarek i kos spalinowych, ponieważ sprzęt ten umożliwia działania prewencyjne związane z szybkim dojazdem (usuwaniem przeszkód terenowych) do potencjalnych zarzewi ognia czy obkaszania roślinności wokół obiektów.

W 2021 r. kupiono 59 tablic informacyjnych i 25 słupów niezbędnych do ustawienia na terenie Parku, w tym dotyczących punktów czerpania wody.

⁵¹ Czterech spośród dziewięciu Leśnictw, tj.: Tamawa, Tarnica, Ustrzyki Górne i Wołosate.

W latach 2018 – 2021 Park nie planował, ale prowadził działania profilaktyczno – edukacyjne związane z zagrożeniem przeciwpożarowym. Na stronie internetowej Parku zamieszczano zarządzenia Dyrektora w sprawie udostępniania Parku w celach naukowych, edukacyjnych i turystycznych, a także informacje o zakazie używania ognia oraz o zagrożeniach p.poż. na obszarze Parku.

W latach 2018 – 2021 Park zaplanował opracowanie Planu ochrony przeciwpożarowej. W 2020 r. przystąpiono do jego opracowania, a wprowadzono go w życie w I kwartale 2021 r. Sposób opracowania Planu ochrony przeciwpożarowej Parku przedstawiono w pkt. 3.4. wystąpienia pokontrolnego.

W okresie objętym kontrolą Park nie wykonał zaplanowanej konstrukcji bazy p.poż. w obwodzie ochronnym Górny San.

Przyczyny niepełnej realizacji zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej ekosystemów Parku przedstawiono w pkt 3.1. – 3.3. wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 630 - 639, 655 - 684, 714 - 742)

Park zaliczono do III kategorii zagrożenia pożarowego w związku z tym nie prowadzono w nim dyżurów w punktach obserwacyjnych, dyżurów w punkcie alarmowo dyspozycyjnym, patroli lotniczych, jak również nie zakładano lub odnawiano pasów przeciwpożarowych (pkt 1.5. – 1.9. i 1.15. wystąpienia pokontrolnego)

(akta kontroli str. 630)

2.4. W latach 2018 – 2021 (do czasu zakończenia kontroli) z powodu zagrożenia pożarowego, na terenie Parku nie wprowadzano zakazu wstępu do lasu i na poloniny.

Według Planu ochrony przeciwpożarowej, obszar Parku zaliczono do III kategorii zagrożenia pożarowego. Parku obejmował 29.202 ha, z tego 24.433 ha (83,7%) stanowiły grunty leśne, 2.921 ha (10,0%) grunty rolne, grunty zadrzewione i zakrzewione oraz wody, zaś 1.848 ha (6,3%) tereny pozostałe w tym poloniny.

Największą powierzchnię zajmował las górski świeży, którego przeważającą powierzchnię zajmowały lasy liściaste, zwłaszcza bukowe, które stanowiły barierę utrudniającą samo powstanie jak i rozprzestrzenianie się pożaru na terenie Parku.

(akta kontroli str. 197 - 306)

Z mapy zagrożenia pożarowego lasów, opracowywanej przez Laboratorium Ochrony Przeciwpożarowej Lasu Instytutu Badawczego Leśnictwa⁵² wynikało, iż wodochronne lasy górskie ze względu na niski stopień zagrożenia nie były obejmowane monitorowaniem przeciwpożarowym, zaś Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie⁵³ nie obejmowała obszaru Parku, prognozowaniem zagrożenia pożarowego lasów.

(akta kontroli str. 640 - 654)

W okresie od 3 do 11 kwietnia 2020 r. Dyrektor wprowadził tymczasowy zakaz wstępu do Parku ze względu na stan epidemii związanej z COVID-19.

(akta kontroli str. 685)

Stwierdzone
nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, iż w okresie objętym kontrolą prawidłowo planowano i realizowano zadania związane z ochroną p.poż. ekosystemów. W planach rocznych zadań rzeczowych ujęto zadania ochronne, w tym zadania

⁵² <http://bazapozarów.ibles.pl/zagrozenie>

⁵³ <https://www.traxelektronik.pl/pogoda/las/rejon>

dotyczące ochrony przeciwpożarowej ustalone dla Parku przez Ministra w latach 2018 – 2021.

W okresie objętym kontrolą w nie wprowadzono w Parku zakazu wstępu do lasu i na połoniny z powodu zagrożenia przeciwpożarowego.

OBSZAR

3. Planowanie i wykorzystanie środków finansowych na realizację zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej ekosystemów

Opis stanu faktycznego

3.1. – 3.3. W latach 2018 – 2020 na zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej w Parku zaplanowano 271.402,13 zł, a faktycznie wykonano 170.204,78 zł.

W 2021 r. na zadania p.poż. zaplanowano 501.521,33 zł, z czego do końca czerwca zrealizowano 33.182,11 zł.

Wysokość wydatków na zadania przeciwpożarowe planowano na podstawie kosztorysów przedwykonawczych oraz w oparciu o szacowanie robót.

Według zastępcy Dyrektora Przemysława Wasiaka różnica pomiędzy wydatkami zaplanowanymi, a zrealizowanymi wynikała z faktu, iż część spośród nich miała być sfinansowana z funduszu leśnego. Park wystąpił z wnioskami, lecz po ich ocenie przez instytucję dotującą nie otrzymał części środków na realizację zadań p.poż.

(akta kontroli str. 630 - 639)

W 2018 r. na zadania związane z ochroną przeciwpożarową w Parku zaplanowano 100.777,37 zł, z czego faktycznie wydano 74.268,55 zł. Zadania finansowano z funduszu leśnego – 37.239,54 zł, ze środków z Programu Operacyjnego Ochrona i Środowisko na lata 2014 – 2020 (25.700 zł) oraz ze środków własnych Parku – 11.329,01 zł.

Na porządkowanie terenu wzdłuż obiektów mogących stanowić zagrożenie przeciwpożarowe, tj. utrzymanie otoczenia obiektów turystycznych, koszenie i odkrzaczanie, porządkowanie oraz utrzymanie drożności szlaków i ścieżek turystycznych⁵⁴ zaplanowano 33.719,57 zł, z czego wydano 24.145,51 zł (23.111,54 zł z funduszu leśnego i 1.033,97 zł ze środków własnych). Pracami objęto zaplanowanych 23,73 ha.

Na utrzymanie przejezdności dojazdów pożarowych⁵⁵, tj. utrzymanie drożności dróg/szlaków, usuwanie odrastających drzew i krzewów oraz na usuwanie drzew niebezpiecznych z bezpośredniego otoczenia szlaków turystycznych i ścieżek przyrodniczych zaplanowano 16.855,30 zł, z czego wykonano 14.298,24 zł.

Na zakup sprzętu do gaszenia pożarów zaplanowano 33.148,50 zł, z tego 10,0 tys. zł na zakup tłumnic przeciwpożarowych oraz 23.148,50 zł na zakup pięciu schowków drewnianych do ich przechowywania. Na sprzęt ten wydano 31.611 zł, z czego 25.700 zł sfinansowano ze środków pochodzących z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014 – 2020, zaś 5.911 zł ze środków własnych Parku.

Na konserwację i naprawę sprzętu przeciwpożarowego (gaśnic) zaplanowano 5,0 tys. zł, a faktycznie wydano 4.213,80 zł ze środków własnych Parku.

⁵⁴ Koszenie, odkrzaczanie, porządkowanie otoczenia wokół obiektów turystycznych i edukacyjnych – parkingów, wiat terenowych, stacji edukacji ekologicznej, terenów zielonych w osiedlach w obszarze Parku. Koszenie dawnych cerkwisk oraz konserwacja i uzupełnianie drewnianych ogrodzeń.

Utrzymanie drożności ścieżek przyrodniczych i spacerowych przez ich koszenie oraz usuwanie odrastających drzew i krzewów.

⁵⁵ Wołosate – Przełęcz Bukowska, Tarnawa Niżna – Dźwiniacz Góry i Bukowiec – Beniowa – Sianki.

W 2018 r. Park nie zrealizował zadania związanego z opracowaniem planu ochrony przeciwpożarowej (12.054 zł). Zadania nie zrealizowano, ponieważ Park nie otrzymał na ten cel dofinansowania ze środków z funduszu leśnego.

(akta kontroli str. 630 - 639, 714 - 742)

W 2019 r. na zadania związane z ochroną przeciwpożarową w Parku zaplanowano 71.531,42 zł, z czego faktycznie wydano 33.867,34 zł. Zadania sfinansowano z funduszu leśnego (28.193 zł) oraz ze środków własnych Parku (5.674,34 zł).

Na porządkowanie terenu wzdłuż obiektów mogących stanowić zagrożenie przeciwpożarowe, tj. utrzymanie otoczenia obiektów turystycznych, koszenie, odkrzaczanie i porządkowanie oraz utrzymanie drożności szlaków i ścieżek turystycznych zaplanowano 39.109,26 zł, z czego wydano 16.316,32 zł (15.844 zł sfinansowano z funduszu leśnego i 472,32 zł ze środków własnych Parku). Pracami objęto 16,46 ha spośród zaplanowanych 27,55 ha.

Na utrzymanie przejezdności dojazdów pożarowych, tj. utrzymanie drożności dróg/szlaków, usuwanie odrastających drzew i krzewów oraz na usuwanie drzew niebezpiecznych z bezpośredniego otoczenia szlaków turystycznych i ścieżek przyrodniczych zaplanowano 11.702,64 zł, z czego wykonano 13.056,92 zł (12.349 zł pochodziło ze środków z funduszu leśnego zaś 707,92 zł ze środków własnych Parku).

Na konserwację i naprawę sprzętu przeciwpożarowego (gaśnic) zaplanowano 5,0 tys. zł, a faktycznie wydano 4.494,10 zł ze środków własnych Parku.

W 2019 r. z powodu braku dofinansowania z funduszu leśnego Park nie zrealizował dwóch zaplanowanych zadań z zakresu ochrony p.poż. na kwotę 15.719,52 zł, tj. nie wykonał bazy sprzętu p.poż. w obwodzie ochronnym Górny San oraz nie opracował Planu ochrony przeciwpożarowej.

(akta kontroli str. 630 - 639, 714 - 742)

W 2020 r. na zadania związane z ochroną przeciwpożarową w Parku zaplanowano 99.093,34 zł, z czego faktycznie wydano 62.068,89 zł. Zadania sfinansowano z funduszu leśnego (56.947,56 zł) oraz ze środków własnych Parku (5.121,33 zł).

Na porządkowanie terenu wzdłuż obiektów mogących stanowić zagrożenie przeciwpożarowe, tj. utrzymanie otoczenia obiektów turystycznych, koszenie, odkrzaczanie i porządkowanie oraz utrzymanie drożności szlaków i ścieżek turystycznych zaplanowano 48.690,18 zł. Na ten cel wydano w 2020 r. – 34.581,16 zł ze środków z funduszu leśnego. Pracami objęto 32,70, tj. mniej 0,97 ha niż zaplanowano.

Na utrzymanie przejezdności 18,55 km dojazdów pożarowych⁵⁶, tj. utrzymanie drożności dróg/szlaków, usuwanie odrastających drzew i krzewów oraz na usuwanie drzew niebezpiecznych z bezpośredniego otoczenia szlaków turystycznych i ścieżek przyrodniczych zaplanowano 35.403,16 zł, z czego wydano 22.889,28 zł (22.366,40 zł pochodziło ze środków z funduszu leśnego zaś 522,88 zł ze środków własnych Parku).

Na konserwację i naprawę sprzętu przeciwpożarowego (gaśnic) zaplanowano 5,0 tys. zł, a faktycznie wydano 4.598,45 zł ze środków własnych Parku.

W 2020 r. nie zrealizowano zadania związanego z opracowaniem Planu ochrony przeciwpożarowej i sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru lasu i połonin oraz szkolenia p.poż. pracowników Parku (10,0 tys. zł).

(akta kontroli str. 630 - 639, 714 - 742)

⁵⁶ Wołosate – Przełęcz Bukowska, Tarnawa Niżna – Dźwiniacz Górny i Bukowiec – Beniowa – Sianki

W 2021 r. na zadania na zadania związane z ochroną przeciwpożarową w Parku zaplanowano 501.521,33 zł, w tym 398.259,42 zł ze środków funduszu leśnego. Do końca czerwca br. Park wydał 33.182,11 zł ze środków własnych.

Na porządkowanie terenu wzdłuż obiektów mogących stanowić zagrożenie przeciwpożarowe, tj. koszenie i odkrzaczanie, porządkowanie, utrzymanie drożności ścieżek przyrodniczych i spacerowych oraz wykaszanie wokół otoczenia obiektów turystycznych zaplanowano 50.294,31 zł, z czego 12.001,24 zł wydano w I połowie br.

Na utrzymanie przejezdności 17,4 km dojazdów pożarowych, tj. utrzymanie drożności dróg, usuwanie odrastających drzew i krzewów, usuwanie drzew niebezpiecznych z bezpośredniego otoczenia szlaków turystycznych i ścieżek przyrodniczych oraz na remonty przepustów zaplanowano łącznie 427.749,21 zł, w tym 407,548,25 zł na remont 12 przepustów na dojazdach przeciwpożarowych na drodze Wołosate – Przełęcz Bukowska i Bukowiec – Beniowa. Do 30 czerwca 2021 r. wydano na ten cel 2.900 zł.

Na zakup sprzętu do gaszenia pożaru (hydrantek, pilarek i kos spalinowych oraz szpadli) zaplanowano 4.100 zł, z czego wydano 3.926,47 zł ze środków własnych.

Na konserwację i naprawę sprzętu przeciwpożarowego (gaśnic) zaplanowano 5,0 tys. zł, a faktycznie wydano 4.598,45 zł ze środków własnych Parku.

W 2021 r. na opracowanie Planu ochrony przeciwpożarowej, Sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru lasu i połonin oraz szkolenie p.poż. pracowników Parku, zaplanowano i wydano 7,0 tys. zł ze środków własnych.

Na oznakowanie terenu Parku tablicami informacyjno-ostrzegawczymi umieszczonymi na słupkach (84 szt.) zaplanowano 3.250 zł, z czego ze środków Parku wydano 2.858 zł.

W I półroczu 2021 r. Park zaplanował wykonanie konstrukcji bazy sprzętu przeciwpożarowego w obwodzie ochronnym Górny San, lecz zadania tego nie zrealizował gdyż mimo wniosku o dofinansowanie nie otrzymał środków z funduszu leśnego (4.127,81 zł).

(akta kontroli str. 630 - 639, 714 - 742)

Dyrektor Parku Ryszard Prędko wyjaśnił, że rozmiar i zakres zaplanowanych prac związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa pożarowego był dostosowany do III stopnia zagrożenia pożarowego na terenie Parku. Z rozmiaru i zakresu zaplanowanych prac wynikała również wysokość zaplanowanych środków finansowych. Niektóre zadania łączyły w sobie zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej ekosystemów leśnych i nieleśnych.

Dyrektor wyjaśnił, iż Park nie miał większych trudności w realizacji zadań w zakresie ochrony p.poż. ekosystemów.

(akta kontroli str. 640 - 651)

Według zastępcy Dyrektora Przemysława Wasiaka różnice w kwotach zaplanowanych, a wykonanych wynikały z korzystniejszych ofert niż planowano, rabatów czy wzrostu cen towarów i kosztów dostawy.

(akta kontroli str. 630 - 639)

3.4. W kontroli przeanalizowano trzy zamówienia zrealizowane w okresie objętym kontrolą, które bezpośrednio dotyczyły postępowań związanych z ochroną przeciwpożarową w Parku.

Ze względu na szacunkową wartość przedmiotu zamówienia, postępowania nie podlegały przepisom ustawy Prawo Zamówień Publicznych⁵⁷ (art. 4 ust. 8 ww. ustawy), lecz uregulowaniom wewnętrznym Parku.

Wykonawców wyłoniono w sposób celowy i oszczędny oraz zgodnie z zarządzeniami Dyrektora Parku w sprawie ustalenia zasad i kontroli wydatkowania środków publicznych do 30.000 euro⁵⁸.

Dotyczyło to zamówień związanych z:

1. Opracowaniem Planu ochrony przeciwpożarowej dla Parku i Sposobów postępowania na wypadek pożaru lasu i połonin oraz przeprowadzeniem szkolenia pracowników Parku z zakresu ochrony przeciwpożarowej.
2. Usługą wykonania pięciu sztuk. drewnianych schowków w pobliżu piętra połonin, przeznaczonych do przechowywania tłumnic przeciwpożarowych oraz tyczek oznakowania zimowego.
3. Dostawą 100 szt. składanych, gumowych tłumnic przeciwpożarowych.

Ad. 1. We wrześniu 2020 r. oszacowano przedmiot zamówienia oraz przeprowadzono rozeznanie cenowe. Zgodnie z zapisem § 4 ust. 1 zarządzenia Dyrektora, negocjacje cenowe przeprowadzono z jednym wykonawcą.

Umową z 1 października 2020 r. Dyrektor zlecił wykonawcy sporządzenie Planu ochrony przeciwpożarowej oraz opracowanie Sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru lasu i połonin, a także przeprowadzenie szkolenia pracowników Parku z zakresu ochrony przeciwpożarowej. Wykonanie umowy miało nastąpić w okresie od 1 października do 31 grudnia 2020 r., a wysokość wynagrodzenia ustalono na 7,0 tys. zł brutto.

Aneks z 30 grudnia 2020 r. przedłożono do 31 marca 2021 r. termin opracowania Planu ochrony przeciwpożarowej i Sposobów postępowania na wypadek pożaru lasu i połonin, natomiast przeprowadzenie szkolenia pracowników Parku, przedłużono do czasu, kiedy pozwolą na to warunki epidemiologiczne związane z pandemią wirusa SARS-Co-2 oraz obowiązującymi przepisami. Zmieniono też zasady wypłacenia wynagrodzenia.

Plan ochrony przeciwpożarowej i opracowanie Sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru lasu i połonin na obszarze Parku, wykonawca przekazał w wersji papierowej i edytowalnej. Ww. dokumenty odebrano komisyjnie w dniu 31 marca 2021 r. Z protokołu zdawczo-odbiorczego wynika, iż przedmiot zamówienia został dostarczony zgodnie z umową.

Wynagrodzenia w kwocie 6,0 tys. zł za realizację dwóch zadań wypłacono wykonawcy terminowo.

Zarządzeniem nr 34 z 1 lipca 2021 r. Dyrektor ustalił termin przeprowadzenia szkolenia kadry kierowniczej i pracowników realizujących zadania przeciwpożarowe w Parku.

Szkolenie pracowników przeprowadzono 6 lipca 2021 r., a uczestniczyło w nim 40 spośród 42 wytypowanych pracowników. Pracownicy otrzymali zaświadczenie o ukończeniu szkolenia, którego celem było nabycie wiedzy oraz umiejętności z obszaru ochrony przeciwpożarowej, a w szczególności postępowania na wypadek pożaru, obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego i zapoznanie się z Planem ochrony przeciwpożarowej Parku i przepisami przeciwpożarowymi.

⁵⁷ Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1843 ze zm.), uchylona z dniem 1 stycznia 2021 r.

⁵⁸ Zarządzenie nr 60 Dyrektora Parku z dnia 2.12.2014 r. w sprawie zasad i kontroli wydatkowania środków publicznych do 30 000 euro.

Zarządzenie Nr 39 Dyrektora Parku z dnia 20 września 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zasad i kontroli wydatkowania środków publicznych do 30 000 euro.

Wynagrodzenie za szkolenie pracowników w wysokości 1,0 tys. zł wykonawca otrzymał w lipcu br.

Koszty wykonania planu ochrony przeciwpożarowej, opracowania sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru lasu i połonin oraz przeprowadzenia szkolenia pracowników z zakresu ochrony przeciwpożarowej, Park pokrył ze środków własnych.

(akta kontroli str. 886 - 713)

Ad. 2 i 3. Wykonawców dwóch ostatnich zadań wyłoniono w trybie zapytania o cenę w ramach projektu „Wykonanie kompleksowej rewitalizacji szlaków pieszych Bieszczadzkiego Parku Narodowego w celu wzmocnienia ochrony ich otoczenia przyrodniczego w latach 2017 – 2020”, w ramach działania 2.4., oś priorytetowa II Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020.

W obu przypadkach oszacowano, opisano i upubliczniono przedmiot zamówienia. Wykonawcy we wskazanym terminie złożyli pisemne oferty, a jako najkorzystniejszą cenowo wybrano oferty zgodne ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia i z najniższą ceną. Z wykonawcami Park zawarł stosowne umowy, a drewniane schowki i tłumnice przeciwpożarowe zostały dostarczone terminowo w 2018 r.

Koszt wykonania 5 szt. schowków drewnianych wyniósł 22.755 zł, a dostawa 100 szt. tłumnic przeciwpożarowych kosztowała 8.856 zł brutto. Ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko pokryto 25.700 zł, a 5.911 zł ze środków własnych Parku.

(akta kontroli str. 743 - 806)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, iż w okresie objętym kontrolą w Parku prawidłowo i racjonalnie planowano środki na realizację zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej ekosystemów. Zadania w większości planowano sfinansować z funduszu leśnego, lecz przy braku akceptacji przez instytucję dotującą część z nich pokryto środkami własnymi Parku.

Analiza trzech postępowań dotyczących zamówień związanych z ochroną p.poż. ekosystemów wykazała, iż wykonawców wyłoniono w sposób celowy i oszczędny oraz na podstawie uregulowań wewnętrznych Parku w tym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków pokontrolnych:

Wnioski

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Rzeszów, 23 sierpnia 2021 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Kontrolerzy
Stefan Gados
doradca techniczny

Dyrektor
Wiesław Motyka

/-/

/-/

Cezary Paciura
gł. specjalista kontroli państwowej

/-/